

potrebna naredila; koliko de se ga po priliki porabi, nam kaže prevdarjeno število dohodka, kteriga se nadja državno gospodarstvo za 1848. léto 21 milijonov in 99,000 gold. na debelo, čistiga pa 13 milijonov in 288,000 gold.

3. Davk iz prodaje smodnika (strelniga prahú) in solnitarja. Smodnik mora zavolj občje varnosti ojstrimu čuvanju vladarstva podveržen biti, zato je pa tudi v naših nemških in slovenskih deželah narejanje in prodaja smodnika vojniškemu čuvanju izročeno. Nihče ga nesmé brez dovoljenja vikši vojniške gosposke, ki je zato nalaš postavljena, narejati ali prodajati. Solnitar sicer sam na sebi ni nevarna reč, marveč je mnogim rokodelcam in obertnikom potrebna, pa je vender tudi ojstrimu čuvanju vojništva podveržen zato, kér je poglaviten obstojni del smodnika. Število dohodka ni znano, kér na ravnost v vojniško denarnico dohaja; le za Talijansko, kjer ni pod vojništvam, je za léto 1848 čistih 69,000 gold. prevdarjenih.

(Dalje sledi.)

Odperto pismice gosp. Ambrožu.

De po 16. listu Novíc bojé napravljeno pohujšanje, kolikor mogoče, popravim, Vam častitljivi, za domovino goreči gosp. Ambrož odkritoserčno zaterdim, de me práv zlo veselí, de ste v 18. listu Novíc s toliko serčnostjo nad me skočili; kar me še tolikanj bolj veselí, kér spričevanje od možaka pride, v kancelijskih opravilih skušeniga in znajdeniga, de je že mogoče, (desiravno še težavno, kar še zmirej mislim) naš domorodni jezik koj v pisarnice vpeljati. Nikar me, dragi gospod sovražnika osvobodene slovenšine ne imenujte, kér nisim svetoval, nikdar ne ga vpeljati, ampak le zavolj opovér, ktere tudi sami spoznate in ravno v imenovanim listu poterдите, še nekoliko časa poterpéti; tudi sim le rekel, de še ni tako godin, de bi že popolnoma sam v kancelijah kraljevati in gospodariti zamogel. Če pa skušen kantonski komisár, kakor ste Vi, terdi, de je že zdey mogoče, opovére premagati in gaz predreti in mu gospodarstvo izročiti, se s ponižnostjo in veseljem Vaši besedi uklonem. In ni bilo napčno ne, de sim s svojim svétam bil vmés dregnil, zakaj sicer bi nar beržej Vašiga zaliga sastavka ne bilo na dan, kteri poterdi, kar latinec pravi: „vexatio dat intellectum“. — Kaj ne, kako zalo in koristno je, de nam je 15. dan Sušca pravico prinesel, de se smemo očitno, pa spošteno prepirati? — — —

Lep in potrebin poduk za vse kantonske komisarje in uradnike sim sicer od Vas v 18. listu zdrezal; ali kaj pomaga, kér ga bo le malo izmed njih bralo (kterim morebiti še clo potrebin ni), če se jih ni kaj več od lani Novíc poprijelo! — Kaj je 14 natisov Novíc, ktere so lani prejemale, za toliko čedo uradnikov po vsim Slovenskim!!

Zatorej Vas prosim, dajte le ta Svoj sostavek tudi v nemškem jeziku v nemških novicah natisniti, de ga bodo vender saj večidel vsi brali, de bodo slišali in vidili, de sila kola lómi, de naj se ročno slovenšine poprimejo, ako bodo hotli željam ljudstva vstreči. Vi smete clo pristaviti, de Vas jez premaganec zmaganea to storiti prosim.

J. Podrebernicki.

Skušnja učí.

Kako potrebna je popolna znanost slovenskiga jezika našim uradnikom (Beamten), se je undan pri volitvi poslancov za Frankfort kej očitno pokazalo. Nek uradnik je namreč hotel zbranim voljivcam namen té volitve natanjko razložiti, ter je začel govoriti: „Vidite, ljubi moji, nemški punt ni nič noviga; zdey se bo ta punt, h kterimu imamo tudi mi pristopiti, le vnovič sklenil“ — — Pa komej je uradnik besedo *punt* izgovoril, so začeli kmetje, zvesti podložni svojiga Cesarja,

vpiti: „Punt, kaj punt? Mi nočmo punta, mi nismo puntarji“. Sreča je bila, de je bil nek drug uradnik pričjóč, ki je kmetam berž razložil, de njegov tovarš slovenskiga jezika popolnoma ne razume, de je tedej nemško besedo „Deutscher Bund“ prestavil v nemški punt, — namesti de bi bil rekel „nemška zaveza.“

Dr. B.

Iz Celja.

V 14. in 18. listu kmetiških Novíc vprašate, kako bi se konstitucija po slovensko imenovala? Jez mislim, nar bolj razumljivo bi bilo, ako bi pri besedi konstitucija ostali. Zakaj — prvič so to besedo, ki iz latinskiga izvira, Nemci, Francozi, Lahi in drugi narodi že davno v svoj jezik vzeli, in ji že zdavnej národno pravico dali; drugič je konstitucija lepa beseda, razumljiva in lahko izrečljiva; tretjič ni potreba, pri vsaki priložnosti novih besed kovati, kterih se ljudstvo v več létih komej navadi. Zatorej še enkrat: naj ostane imé konstitucija! —

Tudi v Celji se verli rodoljubi za drago mater Slovenijo potegujejo; pa nas ni veliko, večidel jih je, ki po nemško vpijejo, čeravno ne véjo zakaj? Vsa čast Nemcam; mi pa smo Slovenci, in Slovincov se hočemo držati, zatorej podpišemo vse, kar bo slovenski odbor na Dunaji za našo domovino koristniga namenil. —

Začeli so v Celji učeni gosp. profesor Konšek v latinskih šolah slovenski jezik učiti, ter veliko poslušavcov imajo. Slava, slava slovenšini! J. Š.

Od sv. Lorenca, na Štajarskim.

Tudi pri nas je krog in krog vse za slovenšino vneto, in s to željo napolnjeno, da bi berž berž slovenski jezik v naše učilnice in pisarnice bil vpeljan. Tega smo se pretečeno nedeljo živo prepričali, ko smo od Negovske gosposke sledeče oznanilo v slovenskem jeziku, in v novem tudi pri nas že občinskem pravopisu prejeli:

„V pondeljek in v torek, to je, 8. in 9. vélikega travna bo Negovska Grašina v svojem gosposkem hramu v Moravskem verhi sledeče darke pobirala, kakti: penezno gorno, grofovsko dačo (Dominicale) in deseti penez. Robotni in desetinški denar pa se nebo prejemale, da se se za rešitvo ali odkupilo totih dakov more višji odločenje dočakati.“

Po dokončanem oznanilu se je na vsih licih očitno veselje vidilo; oznanilo je šlo od rok do rok, in vse je kakti z enim glasom reklo: „Tako je práv, da bi se odzdaj le vse, kaj bo občini potrebno vediti, v našem slovenskem jeziku pisalo!“ Pravična želja! Grašinskemu gospodu uradniku pa se v Novicah za to veselje, ki ga je nam s tem slovenskem oznanilom napravil, očitno zahvalimo, upajoči, da bo se to odzdaj večkrat zgodilo.

A. Strajnsak.

Iz Laškiga.

Pretečene dni je naša armada na Laškim sémtertje sovražnika zopet premagala in si nektere mesta pridobila, ktere so puntarji dozdej v pesteh imeli. Poleg Trebiža so bili sovražniki tako tepeni, de je bilo joj! Kojniki so našim vojakam svoje konje popustili, kterih so si toliko nabrali, de so jih Hrovatje potem po 6 gold. prodajali. Pri vsim tem vojska na Laškim še morebiti dolgo ne bo pri koncu, ako ne bojo po družih pogodbah miru storili. Zakaj ta vojska ni kakor navadna vojska, de sovražnik nad sovražnika pod milim nebam plane in se bojevati začneta — Laška vojska je vojska zoper celo deželo, zoper vsako mesto, zoper vsako vas — zoper več kot 5 milijonov ljudi. Kteriga človeka pogledaš, je sovražnik. Ako naši vojaki tudi eno mesto za drugim v svojo oblast dobé, morajo vunder vse premagane kraje z veliko armado varovati, sicer se zopet iznoviga spuntajo. — To je po-